

English summary follows below**עלי שור – קנין העבודה**

רבנו תם (ספר הישר – שער שישי) מבאר את ארבעת הדברים שצריך כדי להידבק בעבודת ה':

1. ידיעת הגמול.

2. התמדה.

3. קניית שכל טוב.

4. ידיעת סוד התאוה והפכה (=ימי האהבה והשנאה).

נבאר את הדברים:

ידיעת הגמול: לפני התחלת העבודה צריך לדעת **להיכן** אנחנו אמורים להגיע. ידיעת המגמה עוזרת במוטיבציה, וכן עוזרת בכיוון המאמצים למטרה הנכונה (כיון שאני יודע להיכן אני צריך להגיע – אני יכול לכוון את עצמי כבר עכשיו להגיע לשם).

לכן, הרמח"ל פתח את "מסילת ישרים" בפרק א – "בביאור כלל חובת האדם בעולמו", ובפרק זה הוא מסביר מה **המגמה** שלשמה אנחנו עובדים (להתענג על ה', להידבק בה', להעלות את העולם יחד איתנו).

התמדה, הרגל:

מצד אחד – ההרגל גרוע מאד כיון שהוא גורם להפסיק לחשוב (רגל היא המקום הרחוק ביותר מהראש...). ובעבודת ה' – "ותהי יראתם אותי מצות אנשים מלומדה".

אך מצד שני – יש בהרגל מעלה גדולה מאד כאשר אנחנו **מתרגלים** לעבודת ה', **ובאופן טבעי** אנחנו עושים אותה (זו ברירת-המחדל שלנו).

כך אומר דוד המלך ע"ה (ויקרא רבה פרשה לה אות א): "אמר דוד רבונו של עולם בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני... אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות. הדא הוא דכתיב (=זהו מה שכתוב) "ואשיבה רגלי אל עדותיך". אנחנו מתפללים בכל יום "**שתרגילנו** בתורתך".

מכאן ששני הדברים נכונים – צריך בסיס מוצק של הרגלים נכונים כדי שנימשך באופן טבעי לעבודת ה'. אך יחד עם זה צריך כל הזמן לחשוב על מה שאנחנו עושים ולא לתת לזה לשקוע בהרגל.

כאשר אדם שקוע בעבודת ה' הרבה זמן – הוא יכול לקנות אותה ולהידבק בה.

קניית שכל טוב וידיעת סוד התאוה והפכה (=ימי האהבה והשנאה):

רבנו תם מסביר שכל אחד צריך לדעת שבאופן טבעי יעברו עליו "ימי אהבה" בעבודת ה' ו"ימי שנאה". וכיון שמדובר על **רגשות**, ורגש איננו דבר קבוע – יהיו חילופים בין ימי האהבה והשנאה הרבה פעמים.

כיצד להתמודד עם ימי השנאה?

א. צריך לדעת שזה טבעי ונורמלי, ואין להיבהל מהעובדה שיש "ימי שנאה" גם כן.

ב. בזמן ימי השנאה – לא לוותר על כל מה שקנינו בעבודה אלא להחזיק לפחות במקצת מהדברים.

ג. לנסות להגביר את ימי האהבה על ימי השנאה. כמה עצות לכך:

- הנאה וחידוש – ליהנות מהמעשים שאנחנו עושים בעבודת ה' (הקדמה לאגלי טל: מצות תלמוד תורה אינה נפגמת כלל אם אדם נהנה מלימודו. ההיפך הוא הנכון – כך אדם נדבק בתורה). להתחדש בעבודת ה'.
- להשתמש ב"שכל טוב"¹ – אם אין התחדשות בעבודת ה', ואדם נמצא במאבק בין ימי האהבה לימי השנאה – על-ידי השתמשות בשכלו הטוב (ערכים נכונים, הבנה של חשיבות עבודת ה' וכו') יוכל להגביר את ימי האהבה.
- לדעת שעבודתו בימי השנאה היא חשובה ורצויה מאד לפני הקב"ה (דמשק אליעזר: "לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בן השנואה הבכור, כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שניים...") – הכוונה לנתינת השכר בבי"ד של מעלה). וזה בעצמו יגביר את החשק והשמחה בעבודת ה' גם בימי השנאה.

המעלה שבחולשה:

ר' צדוק הכהן מלובלין (צדקת הצדיק אות מט, קפא): דווקא בנקודות שהיצר מתקיף אותנו עלינו לדעת ששם נמצאת השלמות הגדולה ביותר שאליה אנחנו יכולים להגיע, ולכן, שם עבודתנו. ואם אדם יתקן את אותה חולשה – יזכה להיות בדבר הזה בעצמו כלי מוכן לברכת ה'.

לכן, אסור לנו להתעלם מהחולשות הללו אלא עלינו להתמודד איתן, ומתוך כך לבנות את עצמנו בעבודת ה'.

¹ מעניין מאד שהשימוש בשכל הטוב מופיע רק כאן (חוץ מידיעת הגמול והמטרה), בניגוד למחשבה הטבעית שנותנת לשכל הרבה יותר מקום בקניית עבודת ה'.

א. ספר הישר – רבנו תם – השער השישי

האחד - בהרגל העבודה ודרכיה. דע, כי כל הרוצה לעבוד את אלהיו עבודה גמורה בלב שלם, לא ישיגנה כי אם ברוב השקידה, באורך הימים, ברוב ההרגל ושלא יקוץ בה, ודע, כי עובד אלהים ימצא טורח גדול בתחילת עבודתו וטעם גדול באחרית עבודתו. וכן כל מעשה אשר יעשה אדם, ימצא יגיעה בראשונה, ותסור כבדות היגיעה באחרונה. ועל כן, הרוצה לקבל עליו עול העבודה, צריך לחשוב בכל הנאותיה ולהסתכל בהן תמיד. וידגיל עצמו בראשונה לעשות המעשים הקלים ואל יטריח על עצמו, אבל כל אשר ילך יוסיף, כאשר אמר (ישעיה כח) **והיה להם דבר ה' צו לצו צו לצו לקו לקו לקו זעיר שם זעיר שם**. ובראותו כי יוסיף יותר מאשר ויכל לסבול, יקל מעט ממנו, לבל תקוץ הנפש בו פתאום, ואחרי אשר יקל ממנו ויעברו עליו ימים, ישוב לקדמותו.

עמוד מס 67 ספר הישר זרחיה היווני. מיוחס לו הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

יכניע הלב. וצריך לכל הרוצה ללמוד ההרגל שידע, כי כל עובד עבודה, ומתעסק בשום מעשה או יגע עצמו בדברים כבדים, צריך בראשונה לחשוב בטובה הבאה עליו בעשותו אותה וברעה הבאה עליו אם לא יעשנה, וכפי גודל הטובה הבאה עליו, כן תהיה רוב תאוותו לעשותה, כי אם ידע כי תבוא אליו הנאה גדולה ממנה, תקל בעיניו היגיעה אשר ימצא בה, כגון שכר עובד אדמה אם יתנו לו מחיר גדול, בשביל שמהתו במחיר הרב אשר ימצא ממנה לא יקוץ בה ולא ימאסנה, אך תנעם לו יגיעתו.

עמוד מס 68 ספר הישר זרחיה היווני. מיוחס לו הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

רבות ויזנחנה. ועל כן אשיב עליהם ואומר, כי לא ידבק אדם בעבודה אלא בארבעה דברים. אחרי דעתו גמולו ממנה, ואחרי עמדו בה שנים רבות, ואחרי קנותו שכל טוב, ואחרי דעתו סוד התאווה והפכה בכל המעשים, כי כל מתחיל לעשות שום מעשה, אם יהיה לו במעשה ההוא שום הנאה, תיכנס בלבו התאווה, כי כן כל מעשה שיש בו שום הנאה תיכנס בלבו ^{אוצר החכמה} עמוד מס 68 ספר הישר זרחיה היווני. מיוחס לו הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

האהבה ראשונה, ואחר כן תסור ותיכנס בלבו השנאה, ולקץ ימים תסור, וכן יתחלפו תמיד. יסור האחד ויבוא השני. אך אם תהיה הנאת העובד בעבודתו גדולה, ויש לו שכל, תעמוד האהבה ימים רבים, והשנאה ימים מספר, ואם לא יהיה לו שכל טוב ואין לו בעבודתו הנאה גדולה, או תבוא עליו ממנה הנאה מצד אחד ומהומה מצד אחר, תעמוד האהבה ימים מועטים, והשנאה תאריך ימים. וכאשר יתחלפו פעמים רבות, אם יתחדשו לאדם חידושים טובים בעבודתו אז תוסיף האהבה ותגדל, ואם יתחדשו דברים רעים תוסיף השנאה, ואם לא תתחדש בעבודה דבר, יהיו שתיהן שוות עד שיבוא השכל ויכריע ביניהן, כי אם יהיה השכל טוב תתחזק התאווה בשביל ההנאות הבאות ממנה. ואם תחלש האהבה תחזק השנאה ותלך הלוך וגדל ותתמעט האהבה בכל יום.

עמוד מס 69 ספר הישר זרחיה היווני. מיוחס לו הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ואחרי אשר גלינו סוד האהבה והשנאה, נאמר, כי צריך לבעל העבודה להכיר בתחילת עבודתו כי האהבה והשנאה נלחמות שתיהן. פעם תגבר האחת ופעם תגבר השניה. ועל כן אין צריך בתחילת עבודתו להיות חושש אם יקוץ בה, כי זה משפט האהבה בתחילתה, כי תגיע לתכלית ידועה ותחדל, ואמר כן תשוב ותתחזק ותתחדש כנשר. ואחר כן אם תחלש האהבה ותכבד השנאה, אל יהי נואש מן העבודה, רק ידע כי לקץ ימים תחלוף. אלא אם האדם נבער מדעת ולא יכיר ^{אוצר החכמה} עמוד מס 69 ספר הישר זרחיה היווני. מיוחס לו הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

מהם. ועל כן צריך המשכיל, בראותו כי תיכנס השנאה בלבו ויקוץ בעבודה, לבל יניח כל המעשה, ואל יאמר, אניח הכל עתה, ואחרי כן אחזור אליו. כי אם יניח הכל יאבד מידו, ואם יחזיק ממנו במקצתו לא יאבד. כגון מי שנגזר אבר מאבריו, אם ^{אוצר החכמה} עמוד מס 70 ספר הישר זרחיה היווני. מיוחס לו הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ללמוד ויקוץ בה, יקרא מעט בכל שבוע. ודע, כי לא יקוץ אדם בשום מעשה רק בהתחלתו, וכשיאריך בו ימים ושנים, יהיה לו הכל מנהג ותדבק בו נפשו, ואף על פי שיש בו טורח גדול, כי כן נראה, כל המרגיל עצמו לאכול דבר שלא אכל מימיו, או דבר אשר ימאסנו, או דבר מר, אם יתנהג בו ימים אז לא יכבד עליו, ויהיה לו כמנהג וידבק בנפשו.

עמוד מס 70 ספר הישר זרחיה היווני. מיוחס לו הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ב. ספר מסילת ישרים פרק א

בבאור כלל חובת האדם בעולמו

יסוד החסידות ושרש העבודה התמימה הוא שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו. והנה מה שהורונו חכמינו זכרונם לברכה הוא, שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא. ומקום העידון הזה באמת הוא העולם הבא, כי הוא הנברא בהכנה המצטרקת לדבר הזה. אך הדרך כדי להגיע אל מחוז חפצנו זה, הוא זה העולם. והוא מה שאמרו זכרונם לברכה (אבות ד): העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא. והאמצעים המגיעים את האדם לתכלית הזה, הם המצוות אשר צונו

עליהן האל יתברך שמו. ומקום עשיית המצוות הוא רק העולם הזה. על כן הושם האדם בזה העולם בתחלה כדי שעל ידי האמצעים האלה המזדמנים לו כאן יוכל להגיע אל המקום אשר הוכן לו, שהוא העולם הבא, לרוות שם בטוב אשר קנה לו על ידי אמצעים אלה. והוא מה שאמרו, זכרונם לברכה (עירובין כב א): היום לעשותם ומחר לקבל שכרם. וכשתסתכל בדבר תראה כי השלמות האמיתי הוא רק הדביקות בו יתברך, והוא מה שהיה דוד המלך אומר (תהלים עג): ואני קרבת אליקים לי טוב. ואומר (שם כז): אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית - ה' כל - ימי חיי וגו', כי רק זה הוא הטוב. וכל זולת זה שיחשבוהו בני האדם לטוב, אינו אלא הבל ושוא נתעה. אמנם לכשיזכה האדם לטובה הזאת, ראוי שיעמול ראשונה וישתדל ביגיעו לקנותה, והיינו שישתדל לידבק בו יתברך בכח מעשים שתולדתם זה הענין והם הם המצות.

ג. ויקרא רבה (וילנא) פרשת בחוקותי פרשה לה אות א

אם בחקותי תלכו הה"ד (תהלים קיט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך אמר דוד רבש"ע בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות הה"ד ואשיבה רגלי אל עדותיך

ד. אגלי טל - הקדמה

יין מרמ"ח אברים שהוא אחד כלול מרמ"ח אברים דוחה שבת קו"ח כל ניפו שהוא רמ"ח אברים בפועל, ובאבר הברית כלול רק כל "מקורין" דשייפי גופא אבל לא שייפי גופא ממש. וע"כ אין סכנת אבר אחד וולת אבר הברית דוחה שבת, וא"כ נכונים דברי הש"ך שאם אנסו לעביר עכירה אחרת שאינה מצות שבת שפיר יש ללמוד ממילה דוחה שבת כמה מצינו דבשם שהיקן אבר הברית הכולל כל הנוף דוחה שבת הכולל כל התורה, כמו כן אבר פרטי דוחה מצוה פרטית, וזה נכון וברור לקיים דברי זקני הש"ך ו"ל:

זמרי דברי זכור אזכור מה ששמעתי קצת בני אדם טועין מדרך השכל בענין לימוד תורה ואמרו כי הלימוד ומחדש חדושים ושמה ומתענג בלימודו אין זה לימוד התורה כ"כ לשמה כמו אם היה לומד בפשימות שאין לו מהלימוד שום תענוג והוא רק לשם מצוה. אבל הלימוד ומתענג בלימודו הרי מתערב בלימודו גם הנאת עצמו, ובאמת זה טעות מפורסם. ואדרבא כי זה היא עיקר מצות לימוד התורה להיות שש ושמה ומתענג בלימודו ואז דברי תורה נבלעין בדמו. ומאחר שנהנה מדברי תורה הוא נעשה דבוק לתורה. [ועיין פירש"י סנהדרין ג"ה. ד"ה ודבק]. ובזה"ק דבין יצה"ט ובין יצה"ר אינן מתגדלין אלא

מתוך שמחה. יצה"ט מתגדל מתוך שמחה של תורה. יצה"ר כו'. ואם אמרת שע"י השמחה שיש לו מהלימוד נקרא שלא לשמה או עכ"פ לשמה ושלא לשמה. הרי שמחה זו עוד מגרע בה המצוה ומכחה אורה ואיך יגדל מזה יצה"ט. וכיון שיצה"ט מתגדל מזה בודאי זה הוא עיקר המצוה. ומודינא דהלימוד לא לשם מצות הלימוד רק מחמת שיש לו תענוג בלימודו הרי זה נקרא לימוד שלא לשמה כהא דאוכל מצה שלא לשם מצוה רק-לשם התענוג אכילה וכהא אמרו לעולם יעסוק אדם כו' שלא לשמה שמתוך כו'. אבל הלימוד לשם מצוה ומתענג בלימודו הרי זה לימוד לשמה וכולו קודש כי גם התענוג מצוה:

עמוד מס 4 אגלי טל בורנשטיין, אברהם בן זאב נחום הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ה. ר' צדוק הכהן מלובלין - צדקת הצדיק אות מט

כל אחד ידע שבמה שיצרו תוקפו ביותר הוא כלי מוכן לאותם דברים ביותר להיות נקיים וזכים אצלו. ובדברים שהירבה לפשוע בהם ידע שהוא כלי מוכן להיות דייקא באותו דבר נקי ובר לבב ולכן אמרו (ויקרא רבה כ"א ה') שבאבר שבו חטא בו יעשה מצוות ואין זה רק תיקון לעבירה הקודמת מדה כנגד מדה, אבל הוא גם תיקון נפשו בפרט כי כל אחד נברא לתיקון איזה דבר פרטי אשר בו נתיחדה נפשו בפרט ואין לה חבר... ועל כזה אמרו (גיטין מ"ג א) אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל, שעל ידי המכשלה הוא מבין שלכך נוצר לתקן אותו דבר.

ו. ר' צדוק הכהן מלובלין - צדקת הצדיק אות קפא

כל אדם יש לו חמדה מיוחדת ובאותו דבר שחמדתו ותאוותו גוברת ביותר בדבר זה עצמו הוא כלי מוכן לקבל ברכת ה' אם ישוב אל ה' בכל לבו היינו להכיר שחמדה זו הנטועה בו מהשם יתברך הוא:

ז. עלי שור

מזה אנו לומדים כלל גדול כיצד להתייחס אל עצמנו. בהתקין אותנו היצר אנו מתיביישים בפני עצמנו לא מפני הרע והשפלות שביצר אלא מפני הפגיעה בכבודנו שבהתקפה זו. אנו החוקנו את עצמנו לאנשים רמי-המעלה, והנה מתעוררת בנו נמיה שפלה השמה לאל את הערכתנו העצמית. לכן, כל מגמתנו היא לשכח את הכשלוץ הזה בהקדם, והיתה כלא היתה...

והנה דוקא תגובה זו בלתי נכונה היא. התעוררות היצר מראה לנו כי התעלמנו מהשכבות העמוקות של נפשנו אשר גם הן צריכות להשתתף בעבודתנו. ואותה צורה אשר בה הופיע היצר - סמל היא לענין רוחני הצריך תקנה... רק ההתעלמות מכוחות הנפש העמוקים - מסוכנת היא!

ז. דברים פרק כא

(טו) כִּי תִהְיֶינָה לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאֶחָת אֲהַבְּתָה וְהָאֶחָת שָׁנוּאָה וַיֵּלְדוּ לוֹ בָנִים הָאֲהוּבָה וְהַשְּׁנוּאָה וְהָיָה תָּבֵן הַבָּכֹר לְשָׁנוּאָה:

(טז) וְהָיָה בַּיּוֹם הַנִּחְלָלוֹ אֶת בְּנֵי אִשְׁרָה וְהָיָה לוֹ לֹא יוֹכֵל לְבַכֵּר אֶת בֶּן הָאֲהוּבָה עַל פְּנֵי בֶן הַשְּׁנוּאָה הַבָּכֹר:

(יז) כִּי אֶת הַבָּכֹר בֶּן הַשְּׁנוּאָה יִפְיֹר לְתֵת לוֹ פִּי שְׁנַיִם כָּכָל אֲשֶׁר יִמְצָא לוֹ כִּי הוּא רֵאשִׁית אֲנִי לוֹ מִשְׁפַּט הַבְּכֹרָה: ם

בשני ילריך, וזכו פי' הפרשה כי חכי לאיש
שתי נשי, בקצ"כ נקרא איש, כ' איש
מלחמה, (קוטב מצ) ובקצ"י נקראת אשה
ע"ד וארשהיך לי צאמונכ, ביינו שוכי לבקצ"כ
שני מיני עובדים האחת אכובכ וכאחת
שואכ, וע"ז דורשת הגמרא (קידושין סח)
אכובכ צנשואי' ושואכ צנשואי', האחת
אכובכ ביינו לעבדו צחורה ומלוות שכמעשים
בעלמס אכובים המה, "וכאחת שואכ לעבדו
צעניי הרשות צעניי החומר שכמעשים
בעלמס המה שואים אך כוונתו רלויי ע"ד
צכל דרכיך דעכו, והי' כבן הצכור לשואכ,
וכי הוא לשון שמחכ, ביינו שחכי' שמחכ
כאשר יכ"י כבן הצכור לשואכ, כי הצכור איתא

Alei Shur – Summary

Week 5 – Owning Our Avodat Hashem

Rabbeinu Tam (in Sefer HaYasher, Section 6) delineates 4 things a person needs in order to submerge himself in Avodat Hashem:

1. Knowing the reward
2. Consistency
3. Acquiring 'sechel tov' - *positive intellect*
4. Understanding the secret of 'ta'avah' – *desire* – and it's opposite ('*days of love and of hatred*')

To explain each of these:

Knowing the Reward:

Before beginning the work, one has to know the end goal. Seeing the whole picture increases motivation and allows one keeps one's efforts directed in the right direction, right from the start.

This is why when the Ramchal opened his Sefer Mesilat Yesharim (Perek 1) with a general explanation of a man's obligations in this world, he explains right there what our task is (to find enjoyment in G-d, to infuse ourselves with G-dliness and to elevate the mundane together with Him).

Consistency, Routine:

On the one hand, falling into a routine can be terrible, because we stop thinking about what we're doing. Especially in Avodat Hashem, where there is a particular Mitzvah to be mindful and to understand what it is we are doing.

On the other hand, there is a great advantage to being habitual in our Avodat Hashem – until it gets to a point where it becomes second nature – always our default choice.

This we see from David HaMelech, who said (Vayikra Raba, 35, 1): "Each day I think 'Today I'll go to X place' ...but each day my legs somehow take me back to the Bet Kneset and Bet Medrash. This is what is meant by the Pasuk "V'Ashiva Ragli el Edotecha" ('My legs [*habits*] keep bringing me to You')". Each day in daavening we pray, "Sh'targileinu B'Toratecha" – 'Make Your Torah a habit with us'.

From this we can see that both are necessary: There must be a solid basis of good habits, which will naturally pull us toward Avodat Hashem. Yet, with that, we need to always be thinking about what we are doing and not settle into a solely habitual routine.

Acquiring a positive intellect and Understanding the secret of 'ta'avah' – desire – and it's opposite ('days of love and of hatred'):

Rabbeinu Tam explains that we need to understand that each of us will experience "days of love" – when we love being an Oved Hashem – and "days of hate" – when we don't like it quite as much.

And because we are talking about feelings, which are never static, we are likely to find that we vary between them with some frequency.

How can we deal with the “days of hate”?

- 1) First is to recognize that they are completely normal and natural, and not to panic
- 2) On a day when we have less interest in doing Avodat Hashem – we shouldn’t give it up completely; we need to hold on to at least a little bit of our achievements in whatever area is giving us trouble on the particular day
- 3) Try to increase the proportion of “days of love” as compared to “days of hate”

How?

~ Enjoyment and Renewal – We should try to enjoy whatever it is that we do in our quest to be Oved Hashem. (In the introduction to Aglei Tal it says that the Mitzvah of Limud Torah is not diminished at all by one’s enjoyment of the learning - actually, the opposite is true – enjoying the learning assures that one will immerse himself in it even more). We should try to renew our approach to Avodat Hashem, to keep it fresh.

~ Use your “positive intellect” – if we cannot find ways to refresh and renew our Avodat Hashem, and we find ourselves struggling to keep up the good days (“days of love”), then by utilizing our intelligence for the good (maintaining proper values, reminding ourselves of the importance of Avodat Hashem) we can influence our feelings, and increase the number of “days of love”. (It is interesting to note that the idea of utilizing the intellect only comes up here [other than with regard to understanding the goals and rewards]; in contrast to what one might assume, which is that the intellect plays a much greater role in our acquisition in Avodat Hashem. It appears to actually be secondary to establishing consistency.)

~ Remember that the Avodat Hashem that we do even when it is a harder day for us (“days of hate”), is so beloved by Hashem. (The Damesek Eliezer says that when the Torah (Devarim, Ch 21) discusses the inheritance of a first born, and admonishes that a father cannot give the birthright over to the second born son, even if he loved his mother more - “Ki et HaB’chor Ben HaSnuah Yakir, Latet lo Pi Shnaim” (*‘The first born of the hated one must be recognized, and receive double...’*) – this is talking about the reward received for ‘days of hate’ in Bet Din Shel Ma’ala...). Just knowing this can help to increase our desire and joy in the Avoda – even on the weaker days.

The Greatness that can be found in Weakness:

Rav Tzadok HaCohen M’Lublin (Tzidkat HaTzadik, 49, 181) says: Exactly in those areas which the Yetzer Hara launches its strongest attacks - those are the areas in which we can achieve the greatest perfection; they are precisely the areas in which we have to work. And if we can manage to correct those particular weaknesses, we will have created for ourselves, through them, a means of receiving Hashem’s blessings.

We can’t ignore those areas of weakness. We have to utilize them to strengthen our Avodat Hashem.